

דבר העורך

שָׁמַיִם וּמִיָּם הָיוּ לְפוֹתַיִם זֶה בְּזֶה.
בָּא אֱלֹהִים וְאָמַר: שְׁלֵמוֹת זוֹ אֵינְנָה מוֹתִירָה מְקוֹם.
אֵינְנָה זְקוּקָה לְאִישׁ.
וְהָיוּ מִתְאֵוִים לְהַמְשִׁיךְ: בְּחִבּוּקֵם, אֲבָל אַחֲרוֹ אֶת הַמוֹעֵד
כִּי הַמְחַשְׁבָּה כְּכֹר נִכְנָסָה בְּהֵם וּבִינֵיהֶם.
הֵם רָפוּ אֶת חִבּוּקֵם – וְהָעוֹלָם נוֹלַד.
(איל שחל)

מסע חייהם של בוגרים עם מוגבלויות מעורר מחשבות, שאלות ודילמות לא פשוטות. לכל שאלה אפשר למצוא מגוון משיבים ומגוון תשובות. עם זאת, בחיפושים אחר מענה לא פעם האדם הולך לאיבוד במסעו כשלם. בחייו של אדם עם מוגבלות מעורבים אנשים רבים, ומעגלי התמיכה בו וההשפעה עליו הם רבים. במעגל הראשון (הקרוב ביותר) נמצאים בני המשפחה הקרובה והרחוקה, הצוותים המלווים והתומכים בהם, החברים והשכנים; במעגל השני (הרחוק מעט יותר) נמצאים אנשי מקצוע – מאבחנים, יועצים ומטפלים; ובמעגל השלישי נמצאים הוגי דעות, חוקרים, אקדמאים ומעצבי מדיניות.

אף שכל אדם חווה את עצמו ואת מסע חייו כשלמות, לא פעם הפוגשים באדם עם מוגבלות נוטים "לפרק אותו לחלקים" ו"לפצל את סיפורו" לאנקדוטות נפרדות. אחת ההנחות בהקשר הזה היא כי פירוק לרכיבים יאפשר להכיר את האדם שמעבר למגבלה ולסייע לו "להתקדם ולהצליח". הנחה נוספת כזו היא כי הכרחי לראות בשלב או בצומת בחייו של האדם עם המוגבלות מאורע בודד ונפרד שאינו חלק מסיפור חיים שלם, וזאת על מנת להקל על התמודדותו עם אתגרי החיים. בין אם ההנחות האלו רלוונטיות ובין אם לאו, פעמים רבות דומה כי לאחר מעשה לא מתאפשר לאדם עם המוגבלות ולסובכים אותו לשוב ולהתבונן בו התבוננות הוליסטית.

ספר זה מנסה להציע פרספקטיבה ייחודית לתמיכה ולליווי של אנשים עם מוגבלות, וזאת על מנת לנסות לשמר את השלמות שבין 'השמים למים'. דומה

כי רק אם יתאפשר מפגש עם מסע החיים של האָהר כשלם, נוכל ללוות אותו ואת חייו באופן מיטבי.
 כצעד ראשון הספר מציע לחבר את חלקי מסעו של האדם עם המוגבלות, כמו גם את מעגלי התמיכה וההשפעה של הסובבים אותו. בעולם אוטופי היינו מבקשים מכל המעורבים לחבור יחדיו לכתיבה משותפת ו"שלמה", אך שאיפה גדולה זו אינה מייצגת את המציאות המורכבת. במקום זאת הזמנו את המעוניינים בכך לכתוב פרק לספר ולנסות לענות, מנקודת מבטם, על השאלה בדבר הדרך ללוות ולתמוך במבוגרים עם מוגבלות במסע חייהם.
 "מלאכת החיבור" של התכנים והרעיונות בהקשר הזה נותרת בידי הקוראים. מלאכה זו אינה פשוטה, אך היא בעצם בבואה של המציאות המורכבת, ההטרוגנית והמשתנה.

*אָני מוֹזִיקָה. מוֹזִיקָה טְהוֹרָה.
 יוֹתֵר מִסֵּף: הַתּוֹמִים, הוֹרְאוֹת הַמְקַצֵּב וְהַבְצוּעַ.
 צְרִיךְ: לְדַעַת לְהַקְשִׁיב לְמוֹזִיקָה.*

*אָני אָדָם. אָדָם שָׁלֵם,
 יוֹתֵר מִסֵּף: הַבְּעִיּוֹת וְהַמְאֲפִיגִים שֶׁבְּסִפְרֵי הַיַּעַץ.
 צְרִיךְ: לְדַעַת לְרְאוֹת אָדָם.*

*כְּשֶׁמִּישָׁהוּ חֶסֶד לֵב פּוֹגֵשׁ אוֹתִי
 אָני לֹא נִשְׁמָע מוֹזִיקָה
 אָני לֹא נִרְאָה אָדָם
 אָני לֹא נִתְפָּשׂ שָׁלֵם.
 * (איל שחל)*

תודה לכל כותבי הפרקים אשר בחרו "להקשיב למוזיקה" ומסייעים לכולנו "לראות אדם".

רן נוימן

05.02.2021

---

* השיר מופיע בעמ' 33 בפרק של אייל שחל